

28°

נסף

יותר חטרונות מיתרונות: אל תמהרו ללכת לפשיטת רגל

המשבר הכלכלי אליו דוהרת המדינה עשוי לגרום למבול של פשיטות רגל, כשרבים יעדיפו לפתוח דף חדש ולמחוק את החובות שצברו. אך האם זה באמת כדאי? עיכוב יציאה מהארץ ובדיקת הנכסים הם רק חלק מהחטרונות - אבל הסכנה המרכזית טמונה במערכת דירוג האשראי

ע"ד דרור טימור | mako | פורסם 07:00 05/04/20 | עודכן 13:45 05/04/20

אילוסטרציה: Shutterstock

אנשים רבים שנקלעים לחובות, ובעיקר אנשי עסקים שצוברים חובות בסכומים גבוהים, נוטים למהר לפשוט רגל - במיוחד על רקע חוק חדלות פירעון החדש, שנכנס לתוקף בחודש ספטמבר האחרון. משבר הקורונה הנוכחי רק יחמיר את המצב, וניתן להעריך שבזמן הקרב נצפה במבול נוסף של פשיטות רגל.

אלא שגם לפני המשבר הנוכחי, וגם טרם כניסת החוק החדש לתוקף, ניתן היה להצביע על גידול משמעותי שחל בשנים האחרונות בהיקף תיקי פשיטות הרגל. גידול זה חל לנוכח המגמה לעודד יציאה מהירה יחסית לחיים חדשים, עם פתיחת דף חדש ומחיקת חובות בהיקפים גדולים. אך חשוב לזכור שלהליך חדלות פירעון יש גם היבטים שליליים.

במהלך ההליך מוטלות על החייב מגבלות שונות, כמו עיכוב יציאה מהארץ, הגבלת חשבון באופן שמונע הוצאת שיקים, הגבלת שימוש בכרטיס אשראי (עם חיוב עתידי), הגבלות בנוגע להקמת תאגיד חדש וגם הגבלות לגבי הפעלת עסק קיים. כמו כן, אם נותר חוב בחשבון הבנק, החייב לא רשאי להמשיך ולנהל החשבון או לנהל חשבון משותף עם בת זוג; עליו לפתוח חשבון חדש שיתנהל על שמו ביתרות זכות בלבד.

זה לא עוצר כאן: החייב חשוף גם לבדיקה מדוקדקת של נכסיו ולדרישה כי נכסים אלו ימומשו או ייפדו באמצעות תשלום שווים (למעט כספים מוגנים בקופות וחריגים נוספים). עיקרון זה חל גם על ביתו של פושט הרגל, שניתן למימוש ללא הגנה באישור בית המשפט ובכפוף לזכותו של הפושט לקבל דירוג חלופי בסכום מוגבל. למעשה, גם באלטרנטיבה של הליכי גבייה נפרדים מצד נושים חשוף פושט הרגל למימוש נכסים, אך שם הוא עשוי ליהנות מהגנה רחבה יותר על ביתו.

אבל הבעיה העיקרית היא דירוג האשראי. שוק האשראי וכן שוק העסקים נשלטים כיום על ידי מערכת של נתוני אשראי שהוקמה לא מזמן, וכוללת מאגר מידע מרכזי לגבי כל חברה וכל

אדם. המאגר מאפשר לבנקים, לנותני אשראי חוץ-בנקאיים ואף לספקים ולגופים עסקיים לקבל מידע מקיף לגבי היסטוריית האשראי של כל אחד ואחת - ובהתאם לכך להעריך בצורה מדויקת יותר את רמת הסיכון שלו.

גופים רבים במשק נוהגים לבקש דו"ח נתוני אשראי לפני כל התקשות וכל עסקה, ואף מקבלים באופן שוטף עידכונים והתראות על כל התפתחות חריגה כמו תביעה. פשיטת רגל יוצרת כתם ענק בדו"ח נתוני האשראי של אותו חייב, וקשה להאמין שפושט רגל יוכל באמת לפתוח דף חדש ולחזור לנהל עסקים כבעבר. בפועל, סביר להניח שחברות ואנשי עסקים יימנעו מלהתקשר עם אדם כזה בעסקאות בעלות סיכון, וגם היכולת של אדם כזה לגייס אשראי חדש תהיה מוגבלת.

המציאות מראה שדווקא החייבים יזומים חלק ניכר מהליכי חדלות הפרעון – אך מוצע להם לשקול היטב את הכדאיות של התהליך. לא אחת יכול החייב להגיע להסדרים טובים בהרבה עם הנושים השונים.

עו"ד דרור טימור הינו שותף במחלקת בנקאות ומימון במשרד עוה"ד סלומון ליפשיץ